

MEGTARTJUK VAGY ÜNNEPELJÜK? – A MAGYAR KULTÚRA NAPJA 2012

ROZMÁN LÁSZLÓ

1989 óta ünnepeljük, bár nem piros betűs ünnep, de számunkra, a kultúra közvetítői számára mégis annak számít. A díszlet, dekoráció mindig kissé az esetleges évfordulók függvénye is, vannak azonban nélkülözhetetlen „motívumok”.

A neten már fellelhető a *Himnusz* kézirata, a megzenésített mű kottája. Töltsük le, nagyítsuk fel és tegyük ki! Ügyeljünk a jó minőségre és a nagyságra, mert a túl kicsi kép elvesz a térben.

Azon írók, költők arcképét is helyezzük el, akiktől művet választunk. Ha van konkrétan helyi kötődésű művész, író, költő, zenész, iskola névadója és így tovább, akkor bármi elhelyezhető, bemutatható a színpadon, aulában, tornateremben, ami jellemző rá. A helyi jellegzetességek bemutatása a szűkebb pátriához való kötődést erősíti, és ez nagyon fontos a nevelés szempontjából.

Irodalmi évfordulók tekintetében segítséget nyújt a www.pim.hu – Irodalmi évfordulók 2012-ben oldal. A mostani laza versválogatás csak ajánló akar lenni, hiszen a már fentebb említett helyi vonatkozások valóban egyedivé és a tanulókhöz közelivé tehetik az összeállítását. Az ünnep fényét növelheti, ha fel lehet keresni valamilyen közeli múzeumot, emlékházat, tájházat, hiszen a tárgyiasult kultúra legalább annyit nyújt, mint a kimondott szó.

Zenék: Utalva a tavalyi Liszt Ferenc évfordulóra, most is választhatunk tőle zenét, illetve Kodály, Bartók munkásságából válasszunk olyan műveket, amelyek a gyerekekhez közel állhatnak. Nem kell sok, pár taktus, ami bevezeti a verset vagy akár egy rövidke méltató beszéd az ünnepről. A zenei válogatást ki lehet bővíteni népdalokkal, melyek különösen akkor hatásosak, ha nem gépzene, hanem énekkar vagy éppen szólóének formájában hangzanak fel.

Ha csak alsó tagozatosoknak készül a műsor, akkor mindenképpen ajánlatos egy rövid méltatást adni, elmagyarázni az ünnep jelentőségét.

Kicsiknek **Lázár Ervin** bármelyik művét ajánlanám, de *A Négyszögletű Kerek Erdő* örök klasszikus.

Különösebb dramatizálás nélkül előadhatók a fejezetek, mert maga a szöveg minden leírást tartalmaz, a párbeszéd játékosak, könnyen tanulhatók. A *Maminti*, a *kicsi zöld tündér*, a *Szörnyeteg Lajos, jaj de álmos*, illetve a *Vacszkamati virágja* című fejezetek viszonylag rövidiek. Lázár Ervin születésének 75. évfordulójára és halálának 5 éves évfordulójára emlékezhetünk 2011-ben. Remek írásai évfordulótól függetlenül örökké aktuálisak.

A nagyobbacska tanulókkal készített műsorhoz az alábbi versek közül meríthetünk.

► **Omagyar Mária-siralom** (Vizkelety András értelmezésében)

► Ajánlatos lenne a **Himnusz** teljes terjedelmében végigmondani, a **Huszt** és az **Emléklapra** szintén mondható.

► Kosztolányi Dezső játékos verse is helyet kaphat a válogatásban: **Magyar vagyok, minthogy magyarul írok...**

Magyar vagyok, minthogy magyarul írok, magyarul mondom ámuldozva: tej, s magyarul mondom a halálos Áment. Ha ingadozva hátradől e fej, s az elomló test végső reszketéssel a levegőbe rázza vézna öklét, s egy mozdulattal és egy bús igével egy lesz vele a rejtélyes öröklét.

► Kosztolányi Dezső: **Ábécé a nyelvről és a lélekről – Magyarul (1927)**

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkodom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható. Nem külsőséges valami, mint a kabátom, még olyan sem, mint a testem. Fontosabb annál is, hogy magas vagyok-e vagy alacsony, erős-e

vagy gyöngy. Mélyen bennem van, a vérem csöppjeiben, idegeim dúcában, metafizikai rejtélyként. Ebben az egyedülvaló életben csak így nyilatkozhatom meg igazán. Naponta sokszor gondolok erre. Épp annyiszor, mint arra, hogy születtem, élek és meghalok.”

További versek: Faludy György: **Óda a magyar nyelvhez** (részlet), Mezei András: **Ez a Házad**, Ady Endre: **Góg és Magóg fia vagyok én...**, Ady Endre: **A föl-földobott kő**

► József Attila: **Csak az olvassa**

Csak az olvassa versemet, ki ismer engem és szeret, mivel a semmiben hajóz s hogy mi lesz, tudja, mint a jós, mert álmaiban megjelent emberi formában a csend s szívében néha elidőz a tigris meg a szelid őz.

► József Attila: **Én költő vagyok...**

Én költő vagyok, de nem kell dicsőség, ne ünnepelj bennem senki hőstét, ily ünneplést én Istenre hagyok. Ő az, hogy nincs nagy, kinél nincs nagyobb. Versem azé, ki szívem versbe kérte és nékem elég a barátság érte.

► Zárásként mondható: Illyés Gyula: **Haza, a magasban**

